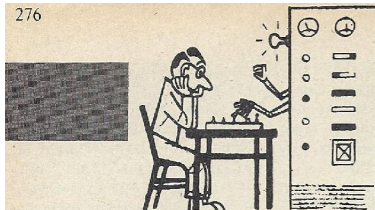

Schakend Nederland (1980)

Prof. dr. H.J. van den Herik

De schaakcomputer wordt steeds sterker

276

computerschaak

niet foutloos. Andere mogelijke deelnemers zijn BELLE, MASTER, CIAOS en het programma BS '66 '76 van onze landgenoot Barend Swets.

De schaakcomputer wordt steeds sterker

Het aantal vragen dat gesteld kan worden over computerschaak overtreft zeker het aantal mogelijke stellingen, maar één vraag komt steeds weer terug: "Wat is de sterkste schaakcomputer, die je kunt kopen?". Het antwoord daarop is ondubbelzinnig: SARGON 2.5. De prijs liegt er al evenmin om, omstreeks f1.500,- (o.a. verkrijgbaar bij Schaakhuis De Haan, Schipbeekstraat 42, Amsterdam en bij Merkelbach Speelgoed B.V., Kalverstraat 30 te Amsterdam).

De schaakcomputer is aan een duidelijke opmars begonnen in de schaakwereld en tot hoever zijn krachten zullen reiken weet niemand. Voor zover de ruimte in Schakend Nederland het toelaat, zal ik u in het vervolg op de hoogte houden van de nieuwste ontwikkelingen, toernooien, boeken, testrapporten, e.d. Ook zal ik een enkele keer iets vertellen over de achtergronden van de schaakcomputer en over de historische ontwikkeling van schaakprogramma's.

Aankondigingen toernooien

Om te beginnen twee aankondigingen voor hen die wat meer geïnformeerd willen zijn over komende computerschaakevenementen.

Van 4 tot en met 6 september zal in Londen (Cunard Internationaal Hotel) het eerste wereldkampioenschap voor microschaakcomputers worden gehouden. Er bestaat een kansje, dat hier drie Nederlanders met een programma aan deel zullen nemen; helemaal zeker is dat op het moment van schrijven nog niet. Dat zouden dan kunnen zijn: Peter van Diepen met IGM, Rens met GABMOL en Jan Kuipers (woonachtig in België). Voor het hoogst eindigende, niet commerciële, programma is een prijs van f 500,- uitgelooft.

Van 25 tot en met 29 september wordt in Linz (Oostenrijk) het 3de wereldkampioenschap computerschaak gehouden. Het toernooi vindt plaats in het Brucknerhaus en wordt gehouden tijdens het jaarlijkse Bruckner Festival.

Het wereldkampioenschap werd voor het eerst gehouden in 1974 (Stockholm) met als winnaar het programma KAISSA (USSR). In 1977 (Toronto) werd de titel overgenomen door Chess 4.6 (USA). Het programma 4.6 is ondertussen weer verbeterd en zal als Chess 4.9 zijn titel verdedigen. Dit programma is trouwens al weer herschreven als Chess 5.0, maar dat draait nog

Hoe sterk speelt de micro?

Terugkomend op de micro schaakcomputers mocht ik opmerken dat er op dit moment zeer veel in de handel zijn. Ze variëren ontzettend in prijs.

Hun namen zijn o.a. Sargon, Voice Chess Challenger, Chess Challenger, Boris Diplomat, Mephisto, Chess Champion Super System III etc.

In veel (schaak)tijdschriften staat tegenwoordig een soort konsumentenonderzoek naar de vraag welk programma het beste is. Tim Krabbé geeft een uitstekend overzicht in Schaakbulletin 148 (helaas zonder Sargon), maar Schach Echo geeft de uitslag van de tweekamp Sargon 2.5 tegen Challenger Voice, die door Sargon op de verschillende niveaus overtuigend gewonnen werd. Het Duitse blad CIIP geeft pagina's vol met vergelijkende staatjes over tijd en geheugenruimte.

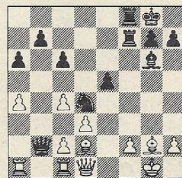
Waarschijnlijk leeft bij u nu de vraag: Hoe doet zo'n micro computer het nu tegen zo'n grote computer? Hieronder daarom een zeer spannende partij van Sargon 3 tegen BELLE, ontleend aan het maandblad Creative Computing (juni 1980).

Wit: SARGON 3

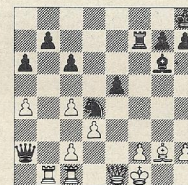
Zwart: BELLE

1. Pc3 d5 2. e4 Pf6 3. exd5 Pxd5 4. Pxd5 Dxd5 5. Pe2 Pe6 6. d3 e5 7. Pc3 Lb4 8. Ld2 Lxc3 9. bxc3 Lf5 10. e4 Dd4 11. Le3 Dc3† 12. Ld2 Da3 13. g4! Een goede reactie om 13. .... e4 te verhinderen. 13. .... Ld7 14. Lg2 0-0 15. 0-0 f5 16. Db1 Tab8 17. gx5 Lxf5 18. Db5 a6 19. Dd5† Tf7 20. Tfb1 Td8 21. Df3 Pd4 22. Dd1 e6 23. Lg5 Td8 24. Le3 Dc3 25. Te1 Db2 26. a4 Lg6 27. Tab1 Da3 28. Ta1 Dc3 29. Ld2 Db2 30. Tab1 Da2 31. Ta1 Db2

Hier had de kleine micro Sargon remise kunnen maken: 32. Ta1 Da2, etc. (32. ...., Da3 33. Lb4). Sargon verneemt echter remise, want hij wilde winnen. 32. Le3 Kh8 33. Tab1 Da3 34. Ta1 Dc3 35. Ld2 Db2 36. Tab1 Da2

37. Ta1 Db2 Sargon weet wel wat plagen is; opnicuw speelt het programma op winst. 38. Le3 Te7? 39. Tab1 Da3 40. Ta1 Dc3? 41. Ld2 Db2 42. Tab1 Da2 43. Lb4 Kijk eens aan, helemaal murw gespeeld doet BELLE dezelfde zettenreeks als tevoren, maar nu is er een kleinigheidje veranderd. SARGON staat op winst. 43. .... Tef7 44. Ta1 Db2 45. Tab1 Da2 Nog weer even plagen. Je weet het nooit. 46. Lxf8 Tx8 47. Ta1 Db2 48. Kf1 Tf7 49. Tab1 Da2 50. De1?

Hier verkombineert onze kleine micro zich. Waarschijnlijk heeft hij niet diep genoeg gekeken (kunnen kijken). 50. .... Pxc2 51. Dxe5 Lxd3† 52. Kgl Da3 Pareert alle dreigingen. Na 52. .... Tf8 was 53. Txb7 onaangenaam en ook 52. .... Kg8 is niet prettig. 53. Db8† Tf8 54. Dxb7 Pd4 55. Ta1 Dc5 56. Td1 Lxc4 57. Kh1 Ld5 58. Lxd5 Dxd5† 59. Kgl Pe2† 60. Kf1 Df3 61. Ke1 Dxf2† 62. Kd2 Td8† 63. Kc2 Pd4† 64. Kd3 Pb5† 65. Dd7 Om zo lang mogelijk het onvermijdelijke uit te stellen. 65. .... Txd7† 66. Kc4 Dc2† 67. Kb4 Dc3 mat. Nog geen glanspartij, maar voor menig clubspeler al een geduchte tegenstander.

JAAP VAN DEN HERIK

Schakend Nederland - augustus/september 1980

Prof. dr. H.J. van den Herik: De schaakcomputer (Sargon 2.5) wordt steeds sterker

First Published on December 20, 2012